

zajištěného a dodaného množství mléka, jak se v té které době saisony utvářily — zejména vzhledem na množství mléka, nedocházejícího ve stavu, použitelném ku prodeji na sklenice, soud nalézací vůbec neshledal a nepřezkoumával ani výpočtů, jimiž obžalovaný požadovanou cenu ospravedlňoval. Soud nalézací patrně nepokládal tuto obranu s hlediska právního za závažnou a jen tak lze si vysvětliti, že k obraně obžalovaného nepřihlédl, jí nezkoumal a že odmítl vývodní návrhy obhájcovy. V tom byl však na omylu, neboť, byť bylo trvati na častěji Nejvyšším soudem již vyslovené zásadě, že zcizovatel předmětu potřeby není oprávněn hojiti se na spotřebiteli požadováním vyšší ceny, než by byla odůvodněna konkrétními náklady nabývacími v nejširším slova smyslu, za ztráty utrpěné při obchodech jiných, není tím řečeno, že by bylo v případech, jako je tento, hospodářsky a právně přípustno drobiti jednotný nákup zboží ve velkém k účelům zcizení jeho v drobném rozprodeji podle použitelnosti jednotlivých dodávek, vybrati si za předmět posouzení z celého množství jen částečné množství dodané ve stavu dopouštějícím nejvyšší cenu prodejně, a pak na jedné straně bráti v počet pouze ceny požadované za zboží došlé ve stavu bezvadném, s druhé strany vůbec nedbatí cen, za jaké bylo lze zužítkovati a za jaké obžalovaný vskutku zcizoval zboží z dodávek porušených, placených stejnou cenou a zatížených stejnou základní režii jako dodávky bezvadné. Rozdílnost v posuzování obou skupin případů spočívá ve zřeteli na moment rizika jakožto jedné ze složek nabývacích nákladů zcizovatelových. Obchodník, jenž, kalkuluje cenu nabytého zboží pro prodej, zahrnul ve výpočet svůj přiměřené riziko ztráty, nemůže býti již uznán za oprávněna, aby nadprůměrnou ztrátu, snad při prodeji tohoto zboží pak utrpěnou, přesouval do cen zboží jiného, poněvadž spotřebitel není povinen nésti a hraditi riziko životního povolání obchodníkovy. Při obchodu však, který dle povahy případu dlužno pokládati za jednotný, nutno již a contrario právě řečeného přihlížeti k riziku tohoto obchodu v celku, anebo, což vyjde na jedno, přiznati obchodníkovi zejména při tak choulostivém předmětu potřeby, jakým je v dobách letních mléko, při kalkulaci cen za zboží v bezvadném stavu došlé přiměřenou přírážku na vyrovnanou ztrátu utrpěnou bez vlastní viny při dodávkách porušených, poněvadž spotřebitel nemá hospodářského a tudíž ani právního nároku, by se mu dostávalo předmětu potřeby v cenách umožnitelných jen majetkovou ztrátou, neb alespoň vzdáním se občanského zisku na straně toho, kdo ho předmětem tím opatřuje a tak plní svou společenskou funkci. Soud nalézací však v žádné formě k otázce právě projednané nepřihlédl, jako ani se vůbec neobíral otázkou zavinění obžalovaného po stránce subjektivní.

Čís. 713.

Rušení míru domovního (§ 83 tr. zák.). Pro skutkovou podstatu § 83 tr. zák. jest nerozhodno, zda držba byla řádná či nepořádná, bezelstná či obmyslná, pravá či nepravá. K pojmu »klidné držby«.

Není vtrhnutím »více sebraných lidí«, vnikly-li z vedravšího se množství pouze dvě osoby v úmyslu, by vykonaly násilí na osobách, kdežto ostatní z vniknuvších tohoto úmyslu neměly.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1922, Kr II 382/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečným stížnostem obžalovaných Klotildy H-ové a Františka H-a do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 26. dubna 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí dle § 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl — mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce hmotněprávní (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) dovozují stížnosti, že tu nebylo skutkové náležitosti pokojné držby. Výpověďmi svědků je prý prokázáno, že pokoj, o který jde, byl sice původně K-ovi přidělen, ale pak dle dohody s S-em zůstal W-ovým, kteří z něho platili činži, takže pokoj nebyl v držení K-ově, nýbrž v držení W-ových; Jan K. zmocnil se bytu po 13. říjnu 1920 lstí a násilím, nastěhovav se do něho bez vědomí a proti vůli vlastníka domu, ačkoliv tomuto přísluší po vyklizení bytu posledním nájemníkem disposiční právo nad bytem; obžalovaná H-ová hned od 13. října 1920 domáhala se na K-ovi klíče od pokoje; K. prý proto nebyl v držení pokoje, a poněvadž přístup do pokoje je možný jen přes síň, také nebyl ve výlučném, neobmezeném držení předsíně. Než zmíněné okolnosti, z nichž stížnosti dovozují, že K. nebyl v klidné držbě místností, o které jde, netýkají se otázky, zda tu byla klidná držba K-ova, nýbrž pouze otázky, byla-li držba K-ova řádná, bezelstná a pravá. Povaha držby jest však — nehledíc k tomu, že nalézací soud bezelstnost a pravost držby K-ovy zjišťuje a případně odůvodňuje — pro skutkovou podstatu rušení míru domovního hostejna. Dle § 339 obč. zák. není nikomu dovoleno, by svémocně rušil držbu, nechť je jakékoliv povahy; nezahnal-li osobu, která bezprávně a svémocně se do držby vešla, přiměřeným násilím hned, než se držby uchopila (§ 344 obč. zák.), smí se vrácení věci domáhati výhradně žalobou u příslušného soudu (§ 346 obč. zák.). V souhlasu s těmito předpisy občanského práva nerozeznává ustanovení § 83 tr. zák., zda držba jest řádná či nepořádná, bezelstná či obmyslná, pravá či nepravá; vyhledává pouze, aby tu byla držba osoby od pachatelů různé a aby tato držba byla klidná, to jest aby jiná osoba (než pachatelé) vykonávala faktickou moc nad místností, do které bylo vniknuto, a v této moci se udržovala, odmítajíc jakékoliv zasáhnutí jiných osob do této sféry své moci. Že v takové klidné držbě K., pokud jde o sporný pokoj a předsíň, byl, zjišťuje nalézací soud bezvadně výrokem, že měl v době od 13. října 1920 až do vpádu (16. října 1920) v pokoji nábytek a věci a že až do vpádu nebyl nikým rušen; správně k tomu podotýká nalézací soud, že toto držení K-ovo nepozbylo povahy klidné držby ani opětným žádáním obžalovaných o pokoj a klíč k němu, poněvadž v takovéto žádosti nelze spatřovati včasnou svépomoc ve smyslu § 344 obč. zák., zamezující uchopení se držby K-em, poněvadž K. odmítáním těchto žádostí v držbě pokoje a předsíně se udržel. S hlediska č. 9 lit. b) (správně lit. a) § 281 tr. ř. dovozují stížnost Klotildy H-ové, že stěžovatelka nejednala obmyslně, nýbrž ve skutkovém omylu, majíc za to, že nájemcem pokoje je W., nikoliv K., a že z tohoto, byť mylného předpokladu hleděla jako vlastnice domu domoci se svého disposičního práva nad pokojem W-em uprázdněným, k němuž jí K. přes několikerou její žádost odepřel přístup. Rovněž

uplatňuje stížnost Františka H-a, že nejednal obmyslně, nýbrž ve skutkovém omylu, domnívaje se, že Klotilda H-ová a nikoliv K. má na pokoj právo. Stížnosti jsou i v tomto směru pochybeny. Dle poslední věty § 83 tr. zák. jest účel rušení míru domovního, pohnutí pachatelů, bez významu, a je zejména lhostejno, mělo-li se provésti právo, na které pachatelé si činí nárok. Stěžovateli tvrzený omyl — nalézacím soudem ostatně nezjištěný — dotýkal by se tedy okolnosti pro skutkovou podstatu trestného činu bezvýznamné a nevylučoval by proto zlého úmyslu pachatelů, nalézacím soudem bezvadně a správně zjištěného. Ve směrech právě uvedených nejsou tedy zmateční stížnosti obžalovaných odůvodněny.

Pokud však stížnosti s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. dovozují, že nebylo tu skutkové náležitosti »více sebraných lidí«, nelze jim upřít oprávněnosti. Stížnosti správně uvádějí, že skutková povaha zločinu dle § 83 tr. zák. vyhledává, aby více sebraných lidí vniklo do cizího domu nebo bytu ve společném zlém úmyslu, že násilné vniknutí jen dvou osob s takovým úmyslem skutkové povahy tohoto zločinu ještě nezakládá a že osoby, jež nemají zlého úmyslu, nelze počítati k »více lidem sebraným«. Skutková povaha zločinu dle § 83 tr. zák. (I. případ) dána jest jen tehdy, provedly-li více než dvě osoby ve vzájemném dorozumění a ve společném úmyslu násilný vpád do cizího majetku. Ježto nalézací soud spoluobžalované Viktora J-a a Arnošta D-a z obžaloby sprostil, nabýv přesvědčení, že jest u nich zlý úmysl vyloučen, zbývají jen oba stěžovatelé, tedy pouze dvě osoby. Rozsudek nalézacího soudu ovšem uvádí, že stěžovatelé vnikli současně s Josefem H-em a s později přispěchavším Františkem S-em, tedy s více lidmi sebranými, násilně do bytu K-ova, zjišťuje však zlý úmysl pouze pokud jde o oba stěžovatele, a to zejména poukazem na výrok Josefa H-a: »když jsme přišli vyhazovat, tak to vyhoďme«, při čemž rozsudek výslovně uvádí, že výrok ten svědčí o tom, že obžalování (t. j. oba stěžovatelé) byli napřed úplně dorozumění. Rozsudek zabývá se sice na několika místech též činností třetího pachatele Josefa H-a, o němž v objektivním směru zjišťuje, že vnikl společně se stěžovateli do bytu K-ova, nezabývá se však expressis verbis zlým úmyslem Josefa H-a a také takového zlého úmyslu nikde nezjišťuje, máje patrně za to, že nemá k tomu práva, ježto Josef H. podléhá trestní pravomoci vojenského soudu. V tomto případě však, kde jednalo se o to, aby byla zjištěna skutková náležitost zločinu dle § 83 tr. zák.: »více lidí sebraných«, bylo nejen právem, nýbrž i povinností nalézacího soudu, zabývat se otázkou, měl-li také Josef H. společný zlý úmysl, a to bez ohledu na to, že jest Josef H. vojínem a zda proti němu zahájeno bylo trestní řízení u vojenského soudu, a bez ohledu na to, jaký mělo toto trestní řízení výsledkem. Zjištění, zda měl také Josef H. týž zlý úmysl jako stěžovatelé čili nic, má rozhodující význam pro otázku viny stěžovatelů, a ježto napadený rozsudek takového zjištění neobsahuje, bylo ho jako zmatečný zrušiti a věc vrátiti nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 714.

Zodpovědnost posunovače za správné podložení odsunutého vozu. Stačí i zavinění nevědomé.